

ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

УДК61:378:37.064.2

ВИКЛАДАЧ – СТУДЕНТ: ДЕСПОТ ЧИ ДРУГ?

В. В. Федько

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

TEACHER – STUDENT: A DESPOT OR A FRIEND?

V. V. Fedko

Lviv National Medical University by Danylo Halytskyi

У статті висвітлено проблеми стосунків викладача і студента, роль та значення викладача в сучасному інноваційному навчанні студента.

The article adduces the relation issues between a teacher and a student, role and meaning of the teacher in modern innovating teaching of the student.

*Не навчайте дітей так, як навчали вас —
вони народилися в інші часи
Єврейське прислів'я*

Вступ. Демократія не виникне сама по собі, демократизація суспільства не відбудеться без участі кожного. За останні роки у світі зникло багато антидемократичних режимів. Так само, як у суспільстві, так і в навчанні, авторитарний і деспотичний стиль викладання має відійти у минуле, а на зміну йому придуть нові інноваційні методи навчання та викладання. Не повинно бути такого, щоб за 5–7 тем підряд всі студенти групи мали негативні оцінки. Ці “двійки”, перш за все – викладачу, а не його студентам! При такому оцінюванні знань у студентів різко падає мотивація до навчання, бо, незалежно від інтелекту та рівня знань студентів, всіх однаково оцінили негативно.

Основна частина. Гуманізація навчального процесу – це, перш за все, відмова від традиційної, догматичної педагогіки та дидактики, коли викладач є “ментор”, а студент – “слухняний юнак”, який намагається механічно засвоїти те, що йому дає викладач. Це перехід до “особистісної педагогіки”, під якою ми розуміємо процес виховання та навчання, як процес взаємодії особистостей, однаково головними із яких є і викладач, і студент [1].

Логіка застарілих організаційних структур, форм та методів навчання, які відводять студентам роль пасивного суб'єкта, часто призводить до байдужого ставлення до навчання або просто небажання вчитися. Для студента є мало тільки похвали за навчання і виконання волі старших. Він намагається ствердити себе як особистість, і вища школа повинна спри-

яти цьому процесові. В жодному разі не потрібно звільняти молоду людину від необхідності самостійно думати, аналізувати прочитане, почуте і побачене, можливості давати йому свою оцінку, діяти й приймати рішення на підставі своїх знань, виявляти ініціативу.

Хибні висновки студента не повинні піддаватися грубій критиці, а їх глибокий аналіз стане підставою для спільного пошуку можливостей вирішити проблему [1].

Які ж фактори впливають на якість професійної підготовки лікаря в медичному ВНЗ? Це є:

- **Мотивація.** Ніхто не навчить студента, якщо він не хоче навчатися.
- **Соціально-економічний статус.** Важко працевлаштуватися після закінчення навчання, мала заробітна плата, часто – погані умови праці.
- **Процес навчання.** Щоб було цікаво вчитися, а не виснажливо. Щоб використовувалися різноманітні, сучасні форми, методи і засоби навчання, а саме: ділові та рольові ігри; дискусії, дебати, полеміка; мозковий штурм, брейн-ринг; “крутлі столи”, кейс-метод; конкуруючі чи кооперативні групи; прийом хворого – “Краще раз побачити, ніж сто разів почути” – головний принцип навчання [2, 3]. Ми запам'ятовуємо 10 % з того, що читаємо; 20 % того, що чуємо; 30 % того, що бачимо; 50 % того, що бачимо і чуємо; 70 % того, що самі кажемо, і 90 % того, що говоримо і робимо. Інтерактивні методи навчання: ми кажемо, слухаємо і робимо водночас!
- **Особистість викладача.** Його емоційне та енергетичне поле, комунікабельність, об'єктивність, компетентність, рішучість, тактовність, вимогливість,

© В. В. Федько

відчуття нового, професійна культура, почуття гумору, екстравертність тощо.

Висновки. Студентам притаманний пошук образу для наслідування. І якщо вони бачать викладача, який сповідує заповіді Гіппократа, то він мимоволі починає брати з нього приклад. Що ж він хоче та повинен бачити у своєму вчителіві? Безперечно, перш за все, великого майстра, професіонала своєї справи, вмілого та з бажанням передати свої знання учневі. Професія медика вимагає й інших особистісних якостей. Це захопленість своєю професією, самопожертва, загальна ерудованість, любов до лю-

дей, скромність, охайність, глибокий духовний світ – все те, що складає моральне обличчя людини і, перш за все, викладача вищої медичної школи [1].

“Люби ближнього свого, як самого себе” – одна із головних заповідей любові. Стань для студента другом, батьком, братом та помічником у його навчанні, щоб він став добрим лікарем.

Індієць Суш Рута сказав: “Ліки в руках знаючої людини, подібні до напою безсмертя і життя, а в руках невігласа – дорівнюють вогню і мечу”. І ще один постулат: “Все є отрута і ліки, а все залежить від дози!” [2, 3].

Література

1. Сучасні аспекти виховного процесу у вищих навчальних закладах України : матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції, 26–27 жовтня 2000 р. – Львів, 2000. – 157 с.
2. Ігри дорослих. Інтерактивні методи навчання / упоряд. Л. Галіцина. — К. : Ред. загальнопед. газ., 2005. — 128 с. —

(Б-ка “Шк. світу”).

3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н. П. Наволокова. — Х. : Вид. група “Основа”, 2010. — 176 с. — (Серія “Золота педагогічна скарбниця”).